JAARVERSLAG 2025 STICHTING OER-IJ

INLEIDING

De hoogtepunten voor de stichting Oer-IJ in 2025 waren: de conferentie “Ruimte voor het Oer-IJ” georganiseerd in januari ter gelegenheid van het 10 jarig bestaan van de stichting en in september het uitbrengen van “Het perspectief van het Oer-IJ”, als follow-up op de conferentie.
In oktober vond de boekpresentatie plaats van ”De rijke cultuurhistorie van het Oer-IJ landschap”.

Naast het wandel- en fiets evenement “OerToer” op Hemelvaartsdag, dat weer in samenwerking met het Huis van Hilde is georganiseerd, zijn onze gidsen zeer actief geweest met excursies, ommetjes en lezingen. Intern is hard gewerkt aan het meer digitaal samenwerken binnen de Oer-IJ organisatie.

Bestuur

De bestuurssamenstelling is in 2025 niet gewijzigd:

1 januari 2025		31 december 2025	
Mees Hartvelt	voorzitter	Mees Hartvelt	voorzitter
Jan Postma	secretaris	Jan Postma	secretaris
Sjakel van Wesemael	penningmeester	Sjakel van Wesemael	penningmeester
Sietse Haringa	bestuurslid	Sietse Haringa	bestuurslid
Marianne Snabilie	bestuurslid	Marianne Snabilie	bestuurslid
Hans van Weenen	bestuurslid	Hans van Weenen	bestuurslid
Bert Krom	bestuurslid	Bert Krom	bestuurslid

Renée Gelauff verzorgde ook dit jaar een aantal secretariële taken. Lukas Steenbrink verzorgde de financiële administratie.

Het bestuur kwam in 2025 vijfmaal bijeen in de huisvesting van de Werkgroep Oud Castricum.

In een aantal vergaderingen is gesproken over de inrichting van onze elektronische communicatie en archief, Microsoft Office 365, waarvoor de stichting in dit jaar een gratis licentie kreeg. Ook is gesproken over het rooster van aftreden. Twee leden hebben aangegeven niet opnieuw voor een termijn van vier jaar benoemd te willen worden. Hierop is de werving van nieuwe bestuursleden voorbereid.

Verenigde Vergadering
De VV kwam in 2025 tweemaal bijeen:

23 april waren we te gast bij de historische kring Akersloot. Naast de goedkeuring van de jaarstukken en informatie over de lopende zaken, was er een presentatie van Oud Heiloo over De Die.

13 november 2025 vond de bijeenkomst plaats in de nieuwe vestiging van het Pieter Vermeulen Museum in IJmuiden. “De Romeinen” stonden in het inhoudelijk deel van de vergadering centraal met een drietal presentaties van Oer-IJ vrijwilligers.

De opkomst bij de Verenigde Vergadering viel wat tegen, ongeveer 30 personen per vergadering.

Projecten

- **Educatie project Romeinen in Noord-Holland**

De beide Romeinse forten aan het Oer-IJ, vormen één van de iconen van onze stichting. In 2026 hopen wij, met dank aan vele sponsoren, een educatieproject te starten in samenwerking met musea in het Oer-IJ gebied, omdat het dan precies 2000 jaar geleden is dat de lokale inwoners (door de Romeinen Frisii genoemd, vandaar Friezen) in opstand kwamen tegen de overheersing van de Romeinen. Zij veroverden het Romeinse fort in de buurt van het huidige Velsen en joegen de Romeinen op de vlucht. Wat wij hopen is een nieuw „verhaal“ te maken over het leven onder een overheerser; dit is zeker actueel nu er al zo lang een oorlog woedt op ons continent. Wij hopen op deze manier aandacht voor onze historie te bevorderen en tevens een actueel issue bespreekbaar te maken.

- **Uitkijktoren Castricum**

In augustus 2025 hebben we de vergunning van de gemeente Castricum ontvangen voor de bouw van de kleine uitkijktoren (ontwerp Vista, Rik de Visser). De werkgroep uitkijktorens heeft het project opgepakt en is momenteel bezig met twee hoofdpunten:

1. Een meer betaalbare en duurzamere versie van de uitkijktoren onderzoeken die voldoet aan de gestelde eisen en de gewenste uitstraling van het ontwerp van Rik de Visser.

2. Het zoeken naar voldoende budget voor dit (goedkopere) uitkijkpunt. We krijgen in de loop van maart een besluit over ons sponsorverzoek aan TATA (het bedrijf heeft een subsidieprogramma lopen bestemd voor lokale initiatieven). De Stichting Oer-IJ staat garant voor €5000.

Wij verwachten dat de toren in 2026 jaar wordt gerealiseerd.

- **Themaboeken**

In september zijn herdrukken verschenen van de Atlas van het Oer-IJ gebied en 2000 jaar strijd in het Oer-IJ gebied, van elke uitgave 250 exemplaren

In oktober werd het derde themaboek "De rijke cultuurhistorie van het Oer-IJ landschap" gepresenteerd in de Vermaning te Wormerveer. Jos Teeuwisse en Kees de Vré hebben er als projectleider en eindredacteur, samen met een aantal vrijwillige medewerkers, een prachtig boek van gemaakt dat zich ook over een grote belangstelling mag verheugen.

Daarnaast is er hard gewerkt aan een Wateratlas van Noord-Holland. Dit is een samenwerkingsproject van Uitgeverij Noord-Holland en de stichting Oer-IJ. Deze atlas zal in augustus 2026 worden gepresenteerd.

Foto: Mees Hartvelt overhandigt het boek aan gedeputeerde Jelle Beemsterboer

- **Oertoer, de opvolger van de Oer-IJ expeditie**

Op Hemelvaartsdag 29 mei 2025 was het erg regenachtig, dit was is de weersvoorspellingen reeds langer van te voren aangekondigd. Hierdoor viel de deelname aan de wandelingen wat tegen: 118 deelnemers, terwijl gerekend was op 200 deelnemers. Het aantal deelnemers aan de fietspuzzeltocht was 12, in de begroting gingen we uit van 50 deelnemers.

Fotos: muziekgroep vive les Geux en potjes maken

Er zijn wel 10 groepen wandelaars van start gegaan, onder begeleiding van steeds 2 Oer-IJ gidsen. Het betrof 2 groepen 18 kilometer, 2 groepen 14 kilometer, 2 groepen 10 kilometer en 4 groepen 6 kilometer.

Er waren 5 verschillende wandelingen met steeds een eigen thema. Elke wandeling had ook een koffiepunt met muziek: de 18 kilometer bij Krelis op het erfgoedpark De Hoop, de 14 en 10 kilometer bij De Bloemen en de twee 6 kilometer routes bij Huis van Hilde.

De reacties van de deelnemers waren, ondanks het weer, heel positief en enthousiast.
Bij Huis van Hilde werd de muziek verzorgd door Vive les Geux, dit werd door de deelnemers aan de wandel- en fietstochten bijzonder op prijs gesteld. Ook de bezoekers van de activiteiten op het plein van Huis van Hilde (onder de luifel) en de naar binnen verplaatste activiteiten, waardeerden de sfeer die hierdoor gecreëerd werd enorm. Deelnemers en bezoekers werden getrakteerd op verschillende activiteiten zoals broodjes bakken bij Jaap, ze konden schrijven zoals in de 17e eeuw, weven, spinnen en potjes van klei maken. Er werd veel van het aanbod gebruik gemaakt en er waren veel enthousiaste reacties.

- **Gidsen**

Begin 2025 is er een nieuwe opleiding voor de gidsen gestart, er waren 11 deelnemers. Onder de deskundige leiding van Jan Hormann en Jos Teeuwisse zijn de aspirant gidsen ingewijd in de geschiedenis van het Oer-IJ . Aan het eind van deze cursus konden de deelnemers het certificaat in ontvangst nemen.

In maart was voor de eerste keer een gidsenbijeenkomst op zaterdagochtend in de Duynkant in Castricum. Deze werd goed bezocht en vond plaats in een prettige sfeer, na afloop was er een gezamenlijke lunch.

Door het jaar 2025 heen zijn er door de diverse werkgroepen ommetjes en fietsexcursies georganiseerd. Castricum met ommetjes door de Oosterbuurt en 2x een fietsexcursie , IJmond Noord met ommetjes Marquette, Westerhout en Beverwijk.
Uitgeest, Akersloot en Zaanstreek met ommetjes in de genoemde plaatsen. In Akersloot en Zaanstreek waren ook de fietsexcursies.

IJmond Zuid heeft in 2025 een eerste excursie gedaan met als thema de Romeinen, er was veel belangstelling voor.

De deelname aan de ommetjes van geïnteresseerden was wisselend. Er zijn enkele ommetjes niet door gegaan vanwege te weinig belangstelling.

Er zijn verschillende excursies aangevraagd door privé personen en organisaties. Waarbij enkele opvallende organisaties zoals de European Space Agency die met 70 personen een excursie kregen in het gebied Akersloot. De samenwerking met de molenaar van de Dorregeestermolen en het Gemaal verliep soepel om zo'n grote groep van informatie te voorzien. Een organisatie voor blinden en slechtzienden, dit vergde een andere aanpak, een Duitse journalist die privé werd rondgeleid en gefascineerd was door de bunker waar de nachtwacht had gelegen .

Heel verschillende excursie aanvragen die de verschillende gidsen op een professionele wijze hebben uitgevoerd.

De gidsen voor gidsen excursie werd dit jaar georganiseerd door de werkgroep IJmond Zuid. Een leuke interessante excursie met voor de deelnemers uit de andere werkgroepen nieuwe informatie

In het najaar was er een gidsen bijeenkomst die goed werd bezocht. De zondagmiddagen in het Gemaal werden bezet door de gidsen. Vooral de nieuwe gidsen hebben zich hiervoor ingezet.

- **De werkgroep Ruimtelijke Kwaliteit**

De werkgroep ruimtelijke kwaliteit heeft zich in 2025 gericht op de beïnvloeding van ruimtelijke ontwikkelingen in het Oer-IJ gebied met het doel de unieke kernwaarden ervan te beschermen en/of waar het kan te verbeteren door een goede passende benutting ervan.

We willen dat bereiken door in een zo vroeg mogelijk stadium plannen en mogelijke initiatieven in het gebied te kennen en te beïnvloeden of zonodig te voorkomen. We kiezen primair voor een

positieve insteek door samen met belanghebbenden na te denken over de beperkingen en mogelijkheden die het Oer-IJ biedt: Als landschap en voor de land-en tuinbouw, de natuur, water en klimaatvraagstukken, wonen en leven en het toerisme en de economie.
In 2025 is een groot aantal activiteiten ontplooid door de werkgroep:

- Organisatie van de jubileumconferentie “Ruimte voor het Oer-IJ”: Bijna 100 bestuurders en betrokken professionals van provincie, waterschap, gemeenten, natuurorganisaties en bedrijven kwamen in ‘De Hoep’ samen en werden geïnspireerd door inleiders Steven Slabbers (autoriteit Landschapsontwikkeling), Esther Rommel (gedeputeerde Ruimtelijke Ordening Noord-Holland) en Klazien Hartog (bestuurder Waterschap HHNK) en panelleden Mart Brouwer-de Koning (Agrarische sector; LTO), Esther Agricola (Wonen; BPD), Roel Beems (Toerisme; RAUM) en Bas Ruter (Natuur; LNH). De conferentie onderstreepte het grote belang en de deskundigheid en invloed van de publicaties en mensen van onze Stichting en riep op tot een initiatief voor een gebiedsvisie voor het Oer-IJ.

Foto: presentatie van Stefan Slabbers

Foto: Panelleden Beems, Brouwer-de KoningAgricola en Ruter

- Voorbereiding van een grootschalig proces voor de ontwikkeling van een gebiedsvisie gericht op een integrale planvorming voor ruimtelijke ontwikkelingen in het Oer-IJ gebied met thematische deelplannen zoals Landschap en Natuur, Land- en Tuinbouw, Klimaat en Water, Wonen en werken, Toerisme en Recreatie. Door gebrek aan financiële middelen bleek dit proces vooralsnog een brug te ver.
- Opstellen en publicatie van een verkenning voor een Gebiedsperspectief van het Oer-IJ met algemene uitgangspunten voor de hiervoor genoemde integrale planvorming en thematische deelplannen. Deze is aangeboden aan de provinciale opstellers van het Gebiedsperspectief voor Noord-Holland Noord en aan de inliggende gemeenten.
- Interview (via Leon Klein Schiphorst) met NH dagblad over belang van een samenhangende gebiedsvisie voor het oer-IJ

- Voorbereiding en afstemming om activiteiten van onze Stichting mee te nemen in de ‘Regiodeal’
- Onderzoek naar interessante ruimtelijke waarden en aangrijpingspunten in het ‘Zaanse’ deel van het Oer-IJ gebied.

- Inbreng (documenten, gesprekken, inspreken) van Oer-IJ belangen en -visies in de planvorming door Tennet, de Provincie en andere belanghebbenden voor:
    - Inpassen Transformatorstation A9 Zuid en het trace naar dit transformatorstation waarmee Oer-IJ gebied zoveel mogelijk wordt ontzien;
    - Verleggen Tracekeuze 380kV hoogspanningslijnen (Niet langs de A9 en anders ondergronds);
    - Transformatorstation Wijkermeer/Assendelfter Polder (Niet in de Wijkermeer).
    - Trace en locatie converterstation t.b.v. VAWOZ(verbinding aanlanding wind op zee)
- Participatie in het Erfgoedplatform Castricum . Het platform heeft veel adviezen aan het college uitgebracht waaronder over de voorgenomen bouwlokaties in de randen van Limmen en Akersloot.
- Verzet tegen woningbouw en aandragen alternatieven in kenmerkend Oer-IJ gebied Binnengeesterpolder Akersloot
- Volgen van plannen voor zonnepanelen langs de A9 (1e project geen bezwaar, 2e project wel bezwaar in 2026)
- Nadere studie naar de samenhang tussen het Oer-IJ en de historische loop van de Rijn
- Actieve aanwezigheid bij diverse bijeenkomsten waterschap, landschap NH, gemeenten

➢ **Oer-IJ lezingen**

We organiseerden 4 lezingen in het auditorium van Huis van Hilde te Castricum op de volgende data:

Lezing 1: donderdag 2 oktober 2025: Romeinen in Krommenie door Piet Kleij (naar aanleiding van de tentoonstelling in het Huis van Hilde)

Lezing 2: donderdag 30 oktober 2025: Cultuurhistorie van het Oer-IJ gebied door Jos Teeuwisse en Kees de Vré (naar aanleiding van de publicatie van het boek: "De rijke Cultuurhistorie van het Oer-IJ landschap")

Lezing 3: donderdag 20 november 2025: De Oer-IJ-delta in de Middeleeuwen door Hans van Weenen (naar aanleiding van de publicatie van het boek: "De oorsprong van Castricum ontdekt")

Lezing 4: donderdag 11 december 2025: De waterhuishouding van het Oer-IJ gebied door Michiel Schreijer**.**

Gemiddeld werden de lezingen door 89 deelnemers bezocht.

➢ **Werkgroep Communicatie**

Vernieuwen website:

- Begin 2025 is de werkgroep gestart met de voorbereidingen voor vernieuwing van de website. Wat gaat wel en wat gaat niet mee, helderder structuur en goedkeuring van de kosten voor de vernieuwing en de hosting voor de komende 5 jaar. Gestart met bouwen in september en dit loopt nog even door tot begin 2026.

Nieuwsbrieven:

- In 2025 is er ieder kwartaal een nieuwsbrief verschenen.

Persberichten, berichten in activiteitenagenda's en website:

- Naar aanleiding van o.a. het derde themaboek "De rijke Cultuurhistorie van het Oer-IJ landschap, de Ommetjes, evenementen zoals de OerToer, de uitzending van Vroege Vogels over het Oer-IJ en de Oer-IJ-lezingen in het najaar.

Interne communicatie:

- Organiseren van workshops omgaan met versturen data vanuit Teams applicatie
- Overname beeldbank van stichting Alkmaardermeer en omgeving, voorlopig voor een jaar.

Vroege Vogels TV:

Foto: filmploeg Vroege vogels

- Voorbereiding van de opnamedagen op 6 en 7 mei (programma, locaties, verblijf van de crew etc) samen met de redactie van Vroege Vogels. In samenwerking met Jos Teeuwisse, Bart Korf en Leon Klein Schiphorst.

Foto: Menno Bentveld en Jos Teeuwisse

Zoals gebruikelijk wordt de jaarrekening 2025 als een afzonderlijk stuk aangeboden.